

Zaaknummer: 2025-125179

Antwoord van burgemeester en wethouders op schriftelijke vragen als bedoeld in artikel 42, eerste lid, van het Reglement van Orde voor de vergaderingen van de raad der gemeente Leeuwarden, ingediend op 14 mei 2025. De vragen zijn afkomstig van PvdA Leeuwarden en gaan over Structurele aanpak van schadelijke praktijken in de gemeente Leeuwarden.

De schriftelijke vragen van de gemeenteraad over de structurele aanpak van schadelijke praktijken raken een uiterst belangrijk maatschappelijk thema. Ze vragen om een aanpak die zowel vastberaden als genuanceerd is, ingebed in lokale samenwerking en gebaseerd op inzicht in de achterliggende factoren. Het is belangrijk om deze vormen van geweld te benaderen vanuit een brede maatschappelijke context.

Vragen

1. Huidig gemeentelijk beleid

a. Is er in de Gemeente Leeuwarden momenteel een specifiek beleid of actieplan gericht op de aanpak van schadelijke praktijken?

Antwoorden

a. Ja, we hebben specifiek beleid dat is gericht op de aanpak van schadelijke praktijken. Vrouwelijke genitale verminking (VGV), huwelijksdwang, gedwongen achterlating en eerderrelateerd geweld zijn vormen van schadelijke praktijken. Dit beleid is verweven in de 'Regiovisie Aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties' (2022) en het 'Programmaplan Toekomstscenario regio Fryslân' (2023). Binnen het Toekomstscenario worden twee projecten op dit thema uitgewerkt in de periode 2024-2025: intieme terreur en animaties schadelijke praktijken. Voor het laatste project zijn animaties gemaakt op de thema's: eer en geweld, huwelijksdwang, achterlating en vrouwelijke genitale verminking. Deze zijn gemaakt in opdracht van GGD Friesland, Sense Noord Nederland, Fier en Veilig Thuis. De inhoud is verzorgd door professionals van deze en overige kennisorganisaties samen met ervaringsdeskundigen. De animaties vormen een middel voor professionals om over de onderwerpen in gesprek te komen met (mogelijke) slachtoffers en hun naasten. De animaties worden momenteel in de praktijk getoetst. Intussen wordt een plan opgesteld hoe deze animaties voor eind 2025 bij alle professionals (wijk- en gebiedsteams, huisartsen, zorgaanbieders, etc.) en overige doelgroepen (zoals netwerkorganisaties) ter gebruikmaking wordt gedeeld.

b. Hoe zijn daarin preventie, signalering, opvang en nazorg georganiseerd?

c. Indien een plan ontbreekt: is het college bereid om - samen met lokale en landelijke partners - te werken aan een structureel beleidskader?

2. Achterlating van kinderen

a. Zijn er signalen bekend van opzettelijke achterlating van kinderen in het buitenland vanuit onze gemeente?

b. Vindt hierover overleg plaats met scholen, jeugdgezondheidszorg, wijkteams en/of Veilig Thuis Fryslân?

c. Is het college bereid dit expliciet te erkennen en op te nemen in de gemeentelijke aanpak van schadelijke praktijken?

- b. Er is een meldroute voor de Friese Aanpak Huiselijk geweld (FAHG) ingericht. Het doel van deze meldroute is geweld signaleren, stoppen, herhaling voorkomen en hulp te bieden aan het hele (gezins)systeem. Via deze aanpak kan direct hulp worden ingezet en is er duidelijk wie er regievoering in een casus heeft. In Leeuwarden wordt een betreffend wijkteam betrokken bij het opstellen van een veiligheidsplan.
- c. Zie 1A en 1B.

- a. De Raad voor de Kinderbescherming spreekt van opzettelijke achterlating wanneer een kind met een Nederlandse nationaliteit of een geldige verblijfsvergunning niet meer mag terugkeren naar Nederland van zijn of haar ouders. Er zijn in de gemeente Leeuwarden, net als in de rest van Nederland, signalen van gedwongen achterlating. Slachtoffers, plegers, omstanders en professionals kunnen contact opnemen met Veilig Thuis als zij een vermoeden hebben van gedwongen achterlating. Medewerkers van Veilig Thuis worden getraind in gespreksvoering en het herkennen van signalen.
- b. Rond de zomer- en kerstvakantie worden betrokken instanties en leerplichtambtenaren opnieuw van informatie voorzien om zo extra scherp te zijn op signalen van gedwongen achterlating. In opdracht van het ministerie van VWS, in samenwerking met het ministerie van Justitie en Veiligheid, is er een routekaart Schadelijke Praktijken (2022) ingericht. Deze routekaart biedt ons als gemeente handvatten om de ketenaanpak van dergelijke schadelijke praktijken te versterken.
- c. Praktijken zoals het gedwongen achterlaten van kinderen in het buitenland zijn ernstige schendingen van de rechten en veiligheid van kinderen. Ze vragen om een aanpak die zowel vastberaden als genuanceerd is - ingebed in lokale samenwerking en gebaseerd op inzicht in de achterliggende factoren.

3. Rol van GGD Fryslân

a. Wat is de impact van recente bezuinigingen op de preventieve taken van GGD Fryslân op dit vlak?

b. Hoe wordt het wegvallen van outreachende en preventieve voorlichting opgevangen?

- a. Het RIVM Centrum Infectieziektebestrijding (CIb) verleent namens de minister van VWS (Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport) subsidie voor de regeling Aanvullende Seksuele Gezondheidszorg (ASG). Vanuit deze regeling kan een aantal groepen naar de Centra Seksuele Gezondheid bij de GGD (Gemeentelijke Gezondheidsdienst) voor gratis en, indien gewenst, anonieme - aanvullende seksuele gezondheidszorg. De VGV werd lang vanuit de regeling ASG betaald. Dat kan straks vanwege bezuinigingen niet meer.
- b. Deze recente bezuinigingen op de preventieve taken van GGD Fryslân worden op dit moment nog beoordeeld. De impact daarvan is voor de GGD op dit moment nog onduidelijk. Ze willen hier over in gesprek met de gemeente. Het college kijkt of de bezuinigingen kunnen worden opgevangen via een inwonersbijdrage. Daar worden dan outreachende activiteiten uit bekostigd. Dat zal nader met de GGD moeten worden verkend.

4. Toegankelijkheid van hulp en ketensamenwerking

a. Hoe zorgt de gemeente ervoor dat inwoners met taal- of cultuurbarrières toegang krijgen tot hulpverlening zoals Wender of Amaryllis?

b. Ziet het college kansen om - naar voorbeeld van de schuldhulpverlening - de ketensamenwerking te versterken tussen hulpverleners, gemeente en andere instanties?

c. Is het college bereid om de inzet van ervaringsdeskundigen met kennis van cultuurspecifieke en moeilijk bespreekbare thema's structureel te verkennen als onderdeel van een effectievere, cultuursensitieve aanpak?

- a. Om de zorg toegankelijk en laagdrempelig te maken is het nodig om taal-en cultuurbarrières zo veel mogelijk weg te nemen. Binnen onze gemeente maken wij gebruik van verschillende middelen om deze barrières te voorkomen. Zo hebben we foldermateriaal in verschillende talen, inloopmogelijkheden bij wijkteams en tolkdiensten.
- b. Ja. Wat werkt - zoals blijkt uit ervaringen in andere gemeenten - is investeren in een lokale, samenhangende aanpak. Juist vanwege haar lokale kennis en betrokkenheid kan onze gemeente hier aan bijdragen
- c. Het college zal in overleg met relevante externe partners - zoals GGD Fryslân, wijkteams, Veilig Thuis, scholen, migrantenorganisaties, ervaringsdeskundigen, kennisinstellingen - en binnen onze eigen gemeentelijke organisatie verkennen waar versterking in deze aanpak nodig en mogelijk is.

5. Regionale samenwerking

- a. In de regio's Noord- en Oost-Gelderland en IJsselland werken gemeenten en GGD'en al jarenlang succesvol samen aan een integrale aanpak van schadelijke praktijken, met inzet van sleutelpersonen, spreekuren en voorlichting. Is het college bekend met deze aanpak
- a. Het college is hier niet mee bekend, maar is nieuwsgierig naar deze succesvolle samenwerking en zal dit voorbeeld nader bekijken, zodat we het mee kunnen nemen in de beleidskaders op dit thema die in 2026 herijkt/geactualiseerd gaan worden.
- b. Is het college bereid om binnen Fryslân het initiatief te nemen voor een vergelijkbare samenwerking - of aan te sluiten bij landelijke netwerken - om te komen tot een structureel, effectief en gedragen beleid?
- b. Het college werkt met de andere overheden in Fryslân op dit thema steeds integraler samen en is bereid deze samenwerking verder te versterken om te komen tot een breed gedragen beleid.

Leeuwarden, 23 september 2025

burgemeester en wethouders van Leeuwarden,

burgemeester.

Signed By: de Jong, Eelke
24/09/2025 10:18:37 CEST
ID: 42f8911d-50ed-4527-b89f-40dd804bb937
Auth: Scribble

secretaris.

Signed By: van Haersma Buma, Sybrand
24/09/2025 10:40:29 CEST
ID: 42f8911d-50ed-4527-b89f-40dd804bb937
Auth: Scribble

**Dit document is rechtsgeldig digitaal ondertekend.*